



## СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)

Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)

Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)

София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841

e.mail: [office@judgesbg.org](mailto:office@judgesbg.org)

В последните дни българското общество стана свидетел на данни за недопустим натиск върху съдии, на публично разпространени съмнения за функционирането на опасна мрежа от зависимости между магистрати и лица от престъпни структури.

Съюзът на съдиите в България от своето създаване през 1997 г. до днес не е престанал да се противопоставя на опитите за посегателства върху независимостта на съда и за овладяване на съдебната система – чрез външна намеса и чрез ерозирането ѝ посредством ключови назначения в органите на съдебната власт. За пореден път изразяваме **тревога, че институциите се провалят** в основната си задача да гарантират на гражданите независимо и честно правосъдие.

Държим да припомним на обществото само част от позициите, които през годините сме изразявали, защото те отразяват скандалите около други съмнения за криминални влияния в съдебната власт, по които не бяха предприети адекватни мерки.

През 2009 г. настоявахме Висшият съдебен съвет (ВСС) да установи пълно и обективно обстоятелствата, свързани с оповестените от негов член съмнения за недопустими контакти на съдии и прокурори с Красимир Георгиев, публично известен с прозвището Красьо Черничкия, за когото се твърдеше, че е задкулисен посредник за кариерно израстване на магистрати. Скандалът приключи с дисциплинарни наказания, включително дисциплинарно освобождаване от длъжност на магистрати, но не беше проведено успешно наказателно производство срещу Красимир Георгиев. Съответно – не беше установена цялата истина относно това как е било възможно да възникне подобна нетърпима форма на компрометиране на независимостта на ВСС, на съдии и прокурори, кандидатствали за административни ръководители.

След 2009 г. българският съд беше подложен на яростни атаки от страна на тогавашния министър на вътрешните работи Цветан Цветанов, който си позволяваше публично и яростно да обругава съдии, постановили съдебни актове, които не му харесваха. ССБ многократно напомняше основни принципи на разделението на властите и се противопоставяше на недопустимите атаки на г-н Цветанов срещу конкретни съдии. Наложи се да поискаме съдействие от Европейската асоциация на съдиите (ЕАС), на която ССБ е член. От ЕАС изпратиха тричленна комисия от европейски съдии. След като проведеха множество срещи с представителите на различни институции, включително и с г-н Цветанов, комисията стигна до извода, че в България независимостта на съдебната власт е изложена на риск и обвиненията на министъра на вътрешните работи сериозно нарушават върховенството на закона.

През 2010 г. призовахме ВСС да се произнесе дали магистратите, чиито роднини са закупили терени в град Приморско като крайнонуждаещи се, са уронили престижа на съдебната власт.

През 2016 г. настояхме министър-председателят Бойко Борисов да изиска от съветника си Яне Янев информация кой е източникът му във ВСС, съобщил му предложението на председателя на ВКС Лозан Панов да бъде изслушан г-н Борисов по повод случая, придобил публичност под прозвището „Двете какви“. По това време беше огласен запис от разговор между бившата председателка на Софийския градски съд Владимира Янева и съдията Румяна Ченалова, в който се изнасяха твърдения за противоконституционна близост между главния прокурор и министър-председателя и за възможност за натиск върху съдии от изпълнителната власт, т.нар. „опраскване“.

През 2017 г. се обърнахме към главния инспектор на Инспектората към ВСС с настояване да се извърши проверка за почтеност на тогавашния главен прокурор Сотир Цацаров, провел среща с бизнесмена и партиен активист Георги Гергов и издателя на вестник „Сега“ Сашо Дончев, станала известна като „ЦУМ-гейт“. Според г-н Дончев на тази среща главният прокурор е оказал недопустим натиск върху свободната редакционна политика на изданието.

През 2019 г. се обърнахме към ВСС с настояване да бъде извършена комплексна, задълбочена и честна проверка дали депутатът Делян Пеевски „кадрува“ ръководители в съдилищата. В това писмо цитирахме публични изявления на бившите председатели на Софийския апелативен съд Веселин Пенгезов и на Софийския районен съд Методи Лалов, от които може да се направи обоснован извод за влиянието на г-н Пеевски при назначаване на председатели на съдилища. Колегата Лалов беше разказал как бил поканен на среща в заведение в София, на която присъствали председателите на Софийския градски съд Владимира Янева и на Върховния административен съд Георги Колев. Целта на срещата била съдията Лалов да бъде одобрен за председател на Софийския районен съд. По думите на самия Лалов, към тях се присъединил „корпулентен политик“, който очевидно бил добре осведомен за кандидатурата му. Лалов цитира Пеевски, който казал: „Ама да не стане така, да се отметне тоя човек, както се отметна Пенгезов, който аз водих при Ахмед Доган“.

През ноември 2019 г. призовахме президента Румен Радев да не подписва указа за назначаване на г-н Иван Гешев за главен прокурор. В това писмо цитирахме г-н Сотир Цацаров, който непосредствено преди избора на Гешев беше заявил: „Досегашните решения кой да бъде избран за главен прокурор и председатели на двете върховни съдилища са взимани в „две други сгради“, а не във ВСС“. Припомнихме и един станал известен израз на бившия градски прокурор на София Николай Кокинов, който в изтекъл през 2013 г. запис по повод избора на Сотир Цацаров се обръща към Бойко Борисов: „Не ми се подсмиввай, ти си го избра“.

През 2020 г. се обърнахме с призив към колегите прокурори и следователи да поемат лидерството в защита **на професионалното им достойнство и да изразят недвусмислено ясна позиция по отношение на ценностите, методите и компетентността на сегашното административно ръководство на институцията.** Уверихме колегите, че не сме ги изоставили след разделянето на ВСС на две колегии, но припомнихме множеството случаи, в които прокуратурата е бездействала въпреки наличието на публично известни факти за проблеми в нейното управление – самоубийствата на прокурорите Николай Джамбов и Васил Миков (подлагани на недопустим натиск от висшестоящи прокурори); убийството на прокурора Николай Колев; неразследваните съмнения за участието на бивш главен прокурор в

убийството на адвокатката Надежда Георгиева; данни за търсене на подкрепа от министър председателя за повишаване на прокурора Кокинов в апелативната прокуратура; липса на реакция в случая, когато с влязъл в сила съдебен акт Върховният касационен съд прие, че следователят и впоследствие ръководител на столичната следствена служба Петьо Петров е подбудил магистрат към престъпление и други, посочени и по-горе случаи. Изразихме съжалението си, че срамните факти на бездействие, двоен стандарт и очевидно погазване на конституционно защитени права и принципи доведе до обезличаването на прокурорската институция като орган за защита на законността.

Няма нужда да припомним безпрецедентното изявление на главния прокурор Иван Гешев след атентата през май 2023г., уличаващо действащи политици в недопустимо влияние върху прокуратурата.

През 2023 г. ССБ се противопостави на избора на г-н Борислав Сарафов за изпълняващ длъжността главен прокурор поради разпространените съмнения в неговия интегритет предвид изнесените в медиите данни за провеждане на „дружески срещи“ в ресторанта „Осемте джуджета“.

За пореден път виждаме, че **реакциите на институциите след убийството на Мартин Божанов са „постмортем“** – извънсъдебно обявяване на едно лице за престъпник, след като приживе сигналите за негови незаконни посегателства върху независимостта на съда са оставени без последствия.

**Предупреждаваме**, че бездействието или симулирането на дейност водят до засилване на правния nihilism и недоверие в съдебната власт, което от своя страна само по себе си е криминогенен фактор и ражда престъпност. Създават се предпоставки на нови форми на измама, при които „брокери“ на влияние да твърдят пред граждани, страни по дела, че срещу пари могат да определят изхода на определено дело в тяхна полза. Достатъчно е да припомним, че голяма част от делата за т. нар. телефонни измами стъпват именно върху недоверието на хората в правосъдните и правоохранителните органи, като пострадалите са въвеждани в заблуждение, че дават пари, за да не бъдат разследвани техни близки.

От изключителна важност е да се разкрие истината за убийството на Мартин Божанов и да се разследват обективно и задълбочено всички твърдения за неговата свързаност със съдии, прокурори и адвокати в мрежа за влияние по дела и изнудване, както и за изпълняване на поръчки от политици и високопоставени представители на съдебната власт за рушене, включително чрез средства за масово осведомяване, на репутация на съдии и прокурори, които не се поддават на натиск или се опитват да работят за реална и ефективна реформа на съда, прокуратурата, ВСС.

Само решителни, компетентни и убедително аргументирани пред обществото действия от всички държавни власти в рамките на техните правомощия биха могли да изяснят точното значение на признанието на ръководителя на СГП, че СГП е единствената прокуратура, „осмелила се“ да образува дело срещу сочения за търговец на влияние в съдебната система Божанов, и да създадат гаранции, че както такива изявления, така и предпоставките, които са ги направили възможни, остават завинаги в миналото.

Считаме, че създаването на парламентарна комисия за разкриване на кръговете на влияние в съдебната система ще допринесе за обществения контрол върху дейността на прокуратурата - единствената институция, която има правомощия да проведе необходимото разследване с всички процесуални способности по НПК и да привлече към отговорност виновните лица.

Наред с това настояваме Висшият съдебен съвет, който е призван да защитава независимостта на съдебната власт, да състави комисия, каквато е била създавана при някои от най-съществените скандали, свързани с предходни брутални форми на уронване на авторитета на съда, за да проследи хода на разследването за отправените заплахи срещу съдии, както и да изясни причините да се изисква дързост от прокурорите за образуване на подобно досъдебно производство.

София, 09.02.2024 г.

Управителен съвет на  
Съюза на съдиите в България